

De Wereld van Morgen

Driebergen, 13 en 14 april 2006

door Pim Breebaart

Ik volg een werkconferentie van De Baak, getiteld de Wereld van Morgen. Viermaal twee dagen, eerst in Noordwijk, 13 en 14 april in Driebergen, 11 en 12 mei in Londen en 8 en 9 juni in Parijs. In de Noordwijksessie heeft Annelies van Rosmalen mij vervangen. Harry Starren en Margot Zoeteman bedachten het programma. Ongeveer 18 personen uit de industrie, dienstverlening, media, reclamebureaus, de CNV-voorzitter en ik spreken om de twee uur steeds andere interessante Europeanen die iets over de toekomst vertellen, of een bepaalde filosofie naar voren brengen. De groep discussieert er stevig, soms fel over. Er wordt aangevallen en verdedigd. Het is spannend, niet in het minst door de hoge kwaliteit sprekers.

Harry Starren: de toekomst is er al, zij is alleen onevenredig verdeeld. In de rand van het heden vinden we de kern van de toekomst. Wij moeten dus voorbij de kern van het heden durven kijken naar wat nu nog randgebeurtenissen lijken. De verbinding tussen heden en toekomst is geen rechte lijn. Het is een verhaal van veel perspectieven die om voorrang strijden. Er is een veelheid aan samenlevingen aan het ontstaan. Zij zijn evenzo vele kansen om de toekomst mee-te-maken.

Over de eerste tweedaagse in Noordwijk waren de meeste deelnemers het eens, **Kris Verburgh**, 17 jaar, studeert geneeskunde in Antwerpen, was het meest subliem. Reeds een boek geschreven en een indrukwekkende relativering van het menselijk bestaan door de kosmos en de ontdekkingen in de kosmos te beschrijven. “De mens is gelijk een goudvis in een kamer, zich onbewust van de wereld in de rest van het huis, laat staan in het zijstraatje waarin dit huis staat, onbewust van de vele straten daarom heen.”

Op 13 en 14 april hadden wij o.a. **Roland van der Vorst**. Hij was directeur van het belangrijke reclamebureau (FHV/BBDO), maar merkte dat een professionele organisatie én een beursgenoteerd bedrijf een paradox vormen. Dus is hij zijn eigen bedrijf begonnen met 10 consultants (They). Hij is gepromoveerd op “nieuwsgierigheid”. En dat is ook de kern van zijn zoektocht. Hoe maak je iemand nieuwsgierig? En hoe zit dat in een over-consumerende maatschappij? Er is al zo veel voorhanden. Hoe maak je de consument (en onze studenten) dan nieuwsgierig? Hij bleek een sterke out-of-the-box denker. Heel plezierig om mee te discussiëren. Ik kan hier niet zijn hele verhaal presenteren, maar wat mij het meest is bijgebleven is dat nieuwsgierigheid geprikkeld wordt door “conceptuele inconsistentie”. Er moeten twee schijnbare tegenstellingen worden opgelost. Dat prikkelt. Voorbeelden zijn: H en M met betaalbare én trendy mode, Wim Kok sociaal én sterk (sterk was het monopolie van de VVD), Bertolli is industrieel gemaakt met de sfeer van de Italiaanse familie (in Roemenie gefilmd en de olijfolie is uit Spanje!) en vitaal én genieten mag ook in Noord Europa, The Body Shop is schoonheid én sociaal bewust, Viagra is oud én vitaal.

Zeer de moeite waard vond ik **Elena Simons** (ongeveer 30 jaar), maatschappelijk uitvinder. Ze draait heel veel om! Heel simpel en consequent. Zo vertelde ze dat ze

op een dag de vuilniszakken van Amsterdam Zuid hebben leeggehaald. 300 weggegooiden producten schoongemaakt. Prijskaartjes van de Bijenkorf gestolen, alle artikelen geprijsd en de 300 artikelen in de vakken van de Bijenkorf gezet (waarde € 3000,-). En ze werden weer verkocht, sjaaltjes, servies, glaswerk, etc. Een ander project betreft het helpen van politici door een buddy voor ze te zoeken. Zij is zelf de buddy van Pieter van Geel. Ook Rita heeft een buddy, een Marokkaanse jongen. En een mooie actie was in Bloemendaal bij de duurste huizen gaan bedanken dat men zoveel belasting betaalt waardoor anderen een uitkering kunnen ontvangen. Dus gaven ze huis aan huis een bedankje én een bosje bloemen (geplukt).

Op vrijdag hadden we o.a. **Roy Hattensley**, oud-minister van Labour, oud Eurocommissaris én eerste werkgever van Tony Blair. Over Europa morgen. Te veel interessante zaken om op te noemen. Hij bleek Blair én Europa zeer goed te kennen, vertelde er zeer boeiend over, vindt dat Blair de enige had kunnen zijn die Europa verder had kunnen brengen, hij had inzake Irak met Duitsland, België en Frankrijk één lijn tegen de policy van Bush moeten kiezen. Nu Blair dat niet gedaan heeft, heeft hij niet alleen een grote historische blunder begaan, maar bovendien een groot deel van zijn goodwill in Engeland en zeker in Europa verspeeld. En zie er nog maar eens uit te komen, een oorlog beginnen is makkelijker dan een oorlog beëindigen. En volgens Roy is Tony Blair een "believer pur sang". En dus breng je hem niet snel van zijn stuk.

Daarna spraken we met **Karel van Wolferen**, hoogleraar Universiteit van Amsterdam, schrijver in de NRC en van vele boeken. Kort en krachtig ziet hij de Verenigde Staten als de grootmacht die aan het einde van zijn macht is, dat nog niet wenst te beseffen, dus nog denkt dat hij in de wereld militair de eerste viool kan spelen zonder zich iets aan te trekken van de Verenigde Naties, Europa of anderen (VS is nu 4% van de wereldbevolking én 40% van de energievoorziening, geeft 400 miljard dollar per jaar uit aan militaire doelen en dat is precies de helft van alle wereldwijde militaire uitgaven). Hij wijst op het grote gevaar voor de hele wereld als de VS Iran zou bombarderen. En gaf aardige voorbeelden hoe provinciaals de Amerikaanse bevolking denkt en redeneert. Het grootste gevaar is dat men denkt in de wereld de lakens te kunnen uitdelen gecombineerd met een gebrek aan interesse in de rest van de wereld.

Afgezien van de sprekers was de groep ook heel goed samengesteld. In dit geval naast **Harry Starren**, altijd goed voor het scherpe debat, ook bijvoorbeeld **Bas Haring**, televisiemaker, 35 jaar, gepromoveerd in de kunstmatige intelligentie en binnenkort hoogleraar in Leiden. Schrijver van "Kaas en de evolutietheorie", "De IJzeren Wil" en "Voor echt succesvol leven". Hij had telkens een verfrissende bijdrage door op een goede manier naar de non-common-sense zaken te vragen.

Ik ben benieuwd naar de volgende keren.